

PROGRAMUL DE FORMARE PROFESIONALĂ COMPLEMENTARĂ ÎN PSIHOTERAPIE SCURTĂ STRATEGICĂ

Seria 2016–2018

Structura și durata programului¹:

1. Pregătire teoretică și aplicativă: 542 de ore;
2. Autocunoaștere și dezvoltare personală: 150 de ore;
3. Supervizare profesională: minim 150 de ore (minimum un an).

Stagiul de Pregătire teoretică și aplicativă cuprinde etapa de instruire teoretico-aplicativă propriu-zisă (în cuantum de 340 de ore), un ciclu de seminarii de instruire practică supervizată și sesiuni de tip intervizare (totalizând 32 de ore), precum și studiu individual (cu durata de 170 de ore).

Instruirea teoretico-aplicativă propriu-zisă se realizează prin expunerea materiei de studiu sub formă de prelegeri și demonstrații în cadrul modulelor de formare profesională structurate tematic conform programei de mai jos. Activitățile de Instruire practică supervizată și intervizare, organizate în sistem modular, constau în prezentarea și discutarea (sub îndrumarea și, respectiv, moderarea unui expert în domeniu) unor cazuri/situații concrete de utilizare a metodei/procedeele psihoterapeutice respective, prin care cursanții fixează și exersează cunoștințele predate. Studiul individual, necesar aprofundării noilor achiziții, rezidă în consultarea materialului predat și notițelor luate, a bibliografiei recomandate, cât și în rezolvarea unor sarcini și teme de casă cu caracter practic.

Programa preliminară a stagiului de instruire teoretico-aplicativă propriu-zisă (informații privind curriculumul):

Modulul	Tematica
Psihoterapie Scurtă Strategică ("Brief Strategic Therapy"® Model²)	
Modulul 1	<p>Prolegomene (noțiuni introductive): istoricul metodei; conceptele de bază ale Psihoterapiei Scurte Strategice; introducere în logica strategică și tehnica rezolvării strategice de probleme (stratagemele pentru surmontarea rezistenței la psihoterapie).</p> <p>Principalele instrumente operative ale modelului Psihoterapiei Scurte Strategice: sistemul perceptiv-reactiv și soluțiile de rezolvare a problemei încercate anterior (antecedentele rezolutive).</p> <p>Modalități de eficientizare a interviului clinic: diferențe între interviul obișnuit și interviul strategic; componentele esențiale ale interviului clinic orientat spre schimbare: tehnica, relația și limbajul; tehnici de comunicare persuasivă.</p> <p>Frica, Panica și Fobia: circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament pentru tulburările fobico-obsesive; Atacul de panică (cu și fără agorafobie).</p> <p>Studiu de caz³: exemplificarea protocolului de tratament pentru Atacul de panică cu agorafobie.</p>
Modulul 2	<p>Diagnoza-intervenție: a identifica și a cunoaște o problemă psihologică pe măsură ce se intervine asupra ei; diagnoza operativă vs. diagnoza nosografică; cum să alegi stratagemele în funcție de soluțiile încercate anterior de către client (persoana aflată în terapie).</p> <p>Introducere în "Dialogul strategic" ca instrument de diagnoză-intervenție. întrebările cu iluzia alternativei; parafrazele restructurante; arta retoricii; a rezuma pentru a redefini.</p> <p>Iphondria și Dismorfofobia: circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament specifice.</p> <p>Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Iphondrie și Dismorfofobie.</p>

(continuare pe pagina următoare)

¹ Cu respectarea condițiilor minime obligatorii privind formarea profesională în specialitatea psihoterapie pentru treapta de specializare psiholog practicant, aprobate prin Dispoziția nr. 8/2014 a președintelui Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România.

² Marcă înregistrată la Organizația Mondială a Proprietății Intellectuale (World Intellectual Property Organization [WIPO]).

³ Studiul de caz constă în prezentarea și analiza (sub forma redării înregistrării audio-video a ședințelor de terapie susținute, însoțită de explicațiile formatorului) unor cazuri clinice tratate de prof. dr. Giorgio NARDONE (creatorul metodei psihoterapeutice care formează obiectul Programului de formare profesională complementară) la Centrul de Terapie Strategică din Arezzo, Italia. Fiecare cursant va beneficia de transcrierea (disponibilă pe suport hârtie) în limba română a conținutului purtat în cadrul ședințelor de terapie înfățișate.

Modulul 3	Fixația obsesivă și Tulburările obsesiv-compulsive: circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Fixația obsesivă și Tulburările obsesiv-compulsive.
Modulul 4	Anorexia, Bulimia și Binge Eating-ul: circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (dieta paradoxală și principalele soluții încercate în tulburările alimentare, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Anorexie, Bulimie și Binge Eating.
Modulul 5	Vomiting-ul: terapia indirectă și intervenția asupra familiei; evoluția tulburărilor alimentare; compulsile bazate pe plăcere. Protocolul de tratament pentru Vomiting. Dependențele: circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Vomiting și Dependență.
Modulul 6	Tulburările sexuale feminine și masculine: circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Fobia de penetrare și Insuficiența erectilă.
Modulul 7	Pseudoautismul ("pretinsul autism") și Pseudopsihoza ("pretinsa psihoză"): circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic și terapia indirectă, prin implicarea familiei) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Pseudoautism și Pseudopsihoză.
Modulul 8	Rezolvarea strategică de probleme psihologice: fazele procesului rezolutiv strategic; analiza și explicarea soluțiilor încercate anterior (rezolvărilor reiterate ineficiente și disfuncționale); stratageme terapeutice și logicile imanente; alegerea și aplicarea stratagemei terapeutice în funcție de specificul problemei prezentate de client (persoana aflată în terapie); dialogul strategic evoluat. Dialogul strategic (aprofundare): întrebările cu iluzia alternativă; parafrazele structurante; arta retoricii; a rezuma pentru a redefini. Studiu de caz: exemplificarea noțiunilor și tehnicilor/procedeele prezentate.
Modulul 9	Tulburarea Borderline și Tulburarea Paranoidă: circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Borderline și Paranoia.
Modulul 10	Depresia și Tulburarea de Stres post-traumatic: circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Depresie și Stresul post-traumatic.
Modulul 11	Copiii și adolescenții dificili. Principalele probleme psihologice întâlnite la vârsta copilăriei și adolescenței (morbiditate psihologică specifică): circumscriere teoretică; fenomenologia și conceptualizarea clinică (soluțiile încercate, sistemul perceptiv-reactiv caracteristic) prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; terapia indirectă în context educațional/scolar și familial; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocolului de tratament pentru Terapia indirectă în cazul copiilor și adolescenților dificili.
Modulul 12	Psihopatologia vieții amoroase (de cuplu): tipologii feminine disfuncționale și implicații asupra dinamicii de cuplu; sistemul perceptiv-reactiv și antecedentele rezolutive disfuncționale/nocive în relația de cuplu; abordarea individuală și sistemică la nivelul cuplului prin prisma paradigmei Psihoterapiei Scurte Strategice; strategii și stratageme terapeutice utilizate la nivel individual și de cuplu; protocoalele de tratament specifice. Studiu de caz: exemplificarea protocoalelor de tratament pentru Problemele de cuplu.
Modulul 13	Procesualitatea schimbării psihoterapeutice: exerciții și ritualuri terapeutice pentru schimbarea individuală și sistemică; protocoale/manevre terapeutice bazate pe "puncte de forță"; inducerea schimbării în cadrul familiei prin ritualuri terapeutice; strategii terapeutice multi-senzoriale și strategii centrate pe vizualizare. Inducerea și gestionarea schimbării psihoterapeutice: tactici și strategii terapeutice pentru menținerea parcursului curativ; consolidarea remisiunii; reducerea riscului de recădere/recidivă; detectarea semnalelor de prealarmă; planificarea scenariilor de răspuns constructiv din partea familiei/de suport familial; exemplificarea inițierii și gestionării schimbării psihoterapeutice în cazul bulimiei nervoase și comportamentului de autovătămare.
Modulul 14	Pragmatica relației psihoterapeutice de tip strategic: particularități ale stilului terapeutic în Psihoterapia Scurtă Strategică; microdinamica interacțiunii terapeutice; comunicarea psihoterapeutică strategică - magia cuvintelor și a gesturilor; utilizarea limbajului "performativ" și a celui injonctiv (indicativ); stratageme și diversuni în structurarea și formularea prescripțiilor terapeutice (cu ilustrări concrete). Antrenarea abilităților strategice ale psihoterapeuților: modalități de abordare a clienților "dificili"; cazuri demonstrative, exemplificări practice, joc de rol.
Elemente de hipnoză clinică și ericksoniană	
Modulul 15	Fenomenologia hipnozei: definiții și caracteristici ale fenomenului hipnotic; teorii explicative ale hipnozei; fenomene hipnotice și fenomene specifice transei; comunicarea hipnotică. Elemente de practică hipnotică: selecția, evaluarea și pregătirea clienților pentru hipnoză; etapele unei ședințe de hipnoză; tipuri de sugestii; hipnoză prin intermediul relaxării.
Modulul 16	Introducere în hipnoterapia ericksoniană: perspectiva ericksoniană asupra hipnozei; autohipnoza; tehnici specifice de hipnoză ericksoniană.

Notă:

Modulele grupate sub genericul "Psihoterapie Scurtă Strategică" (modulele 1 – 12) sunt susținute de formatori ai Centrului de Terapie Strategică din Arezzo, Italia, iar restul (modulele 13 – 17) de formatori români. Expunerile formatorilor străini (din cadrul Centrului de Terapie Strategică din Arezzo, Italia) se realizează în limba italiană, cu traducere consecutivă în limba română.

Absolvirea stagiului de Pregătire teoretică și aplicativă se realizează prin susținerea și promovarea unui examen de evaluare a cunoștințelor și deprinderilor dobândite. Examenul de absolvire este organizat și desfășurat potrivit exigențelor și practicilor Centrului de Terapie Strategică din Arezzo, Italia (în calitate de titular al dreptului de autor asupra metodei Psihoterapie Scurtă Strategică, precum și al standardului de formare profesională pentru însușirea acesteia).

În urma absolvirii ciclului de module predate de către formatorii străini, precum și a finalizării stagiului aferent de instruire practică supervizată și intervizare, se eliberează diplomă (de Master profesional) de către Centrul de Terapie Strategică din Arezzo, Italia (prin care se atestă obținerea competențelor profesionale specifice/circumscrise domeniului internațional "Brief Strategic Therapy® Model"), recunoscută la nivel european.

Stagiul de Autocunoaștere și dezvoltare personală poate beneficia de recunoaștere/echivalare pe baza documentelor doveditoare prezentate de cursant.

Parcursul primelor două componente ale Programului de formare profesională complementară (stagiile de Pregătire teoretică și aplicativă, respectiv de Autocunoaștere și dezvoltare personală) se atestă prin certificat de absolvire eliberat de Asociația Centrul de Terapie Strategică (întocmit și emis potrivit normelor specifice elaborate de Colegiul Psihologilor din România), care-i conferă titularului eligibilitate pentru obținerea atestatului de liberă practică în condiții de supervizare (se certifică dobândirea competențelor profesionale aferente Nivelului I – psiholog practicant sub supervizare în specialitatea psihoterapie, metoda Psihoterapie Scurtă Strategică).

Activitatea de Supervizare profesională se realizează pe baza unui contract încheiat în acest scop (și înregistrat la Colegiul Psihologilor din România, potrivit normelor în materie) cu un supervizor în specialitatea psihoterapie, metoda Psihoterapie Scurtă Strategică.

Finalizarea stagiului de Supervizare profesională (și implicit a Formării profesionale complementare de specializare) se dovedește prin certificat de absolvire, eliberat în condițiile sus-menționate, care-i permite titularului obținerea atestatului de liberă practică autonomă (se certifică dobândirea competențelor profesionale aferente Nivelului II – psiholog practicant autonom în specialitatea psihoterapie, metoda Psihoterapie Scurtă Strategică).

